СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 8. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 12. січня, 1927. VOL. XXXV. No. 8. Jersey City, N. J., Wednesday, January 12. 1927. THREE CENTS

КУЛИДЖ ОТВЕРТО ОБЖАЛОВУЄ МЕКСИКО ЗА ВМІШУВАННЄ В СПРАВИ НІКАРАҐВИ

ПРЕЗИДЕНТ ПОЯСНЯЄ ПОЛІТИКУ В НІКАРАҐВІ ВОРОЖНЕЧЕЮ МЕКСИКА.

ВАШИНГТОН ,10. січня. — У відповідь на критику сенаторів та конґресменів про американську політику в Нікараґві, президент Кулидж вислав нині до конґресу письмо з виясненнем своєї політики в середній Америці.

В сьому письмі президент заявляє виразно, що американський уряд мусів тому вмішатися в нутрішні справи Нікараґви, бо мексиканський уряд взяв собі за завданнє встановити в Нікараґві уряд, ворожий Злученим Державам. Президент каже, що американський уряд має докази на те, що мексиканський уряд помагав Сакасі в його кандидатурі на уряд президента Нікараґви.

Письмо президента зробило на американських законодавців поражаюче враженнє. Політичні противники Кулиджа не щадять йому тепер терпких слів критики. Вони кажуть, що президент пре всіми силами до зірвання дипльоматичних зносин з Мексиком, тільки що він не має до сього сам відваги й старається поставити мексиканський уряд в таке положеннє, що сей самий буде примушений се зробити.

АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА ДАЛІ ВИСАДЖУЄ ЖОВНІРІВ В НІКАРАҐВІ.

ВАШИНГТОН, 10. січня. — Віцеадмірал американської фльоти Латимер висадив знова три відділи маринарів на територію Нікараґви й проголосив три округи невтральними, себто зборонив контрійнебудь нікараґванській партії вступати з оружною силою на сі території.

МЕКСИКАНСЬКИЙ УРЯД ОБЖАЛОВУЄ ЕПИСКОПІВ ЗА БУНТОВАННЄ НАСЕЛЕННЯ.

МЕКСИКО, 10. січня. — На приказ мексиканського уряду арештовано епископа Діяса, головного речника римо-католицьких епископів, якому уряд закидає підбурюваннє римо-католиків до бунту проти уряду. Діяса мається відставити як чужинця поза границі краю.

З ним арештовано других 5 епископів, але їх випущено на волю.

ЗАПОВІДАЮТЬ ВАЖНІ ВИНАХОДИ.

НЮ ЙОРК, 10. січня. — Радіові інжинери, які три дні тому встановили постійне телефонічно-радіове полученнє межи Америкою а Европою, заповідають тепер, що в короткім уже часі буде удосконалений такий винахід, що до кождого просто дому буде можна посилати при помочі радія рухомі образки з подій, що діються тисячі миль звідси. Богато інжинерів працює над удосконаленєм сього винаходу й викінченнє його є питанием кількох місяців.

ТРАМВАЄВА КОМПАНІЯ ПОЗИВАЄ МІСТО ЗА БУДОВУ „СОБВЕЮ".

НЮ ЙОРК, 10. січня. — Зелізнича Ко. Осьмої й Девятої Евені пізвала в суд місто Ню Йорк за 2 міліони 700,000 долярів відшкодовання за шкоди, які се підприємство понесло через те, що за дозволом міста стали на сих дорогах будувати нові тунелі для підземних ліній.

КЛОПОТИ УРЯДУ З ІМІҐРАЦІЙНИМ ЗАКОНОМ.

ВАШИНГТОН, 10. січня. — В конґресі виринуло знова питанне розділення квот іміґрантів межи ріжні краї світа. Президент Кулидж мав заявити, що після закона обовязок визначування квот ріжних країв не спадає на нього, а секретар стейту Келоґ, секретар торговлі Гувер та секретар праці Дейвис рівночасно заявили, що вони не мали нічого спільного з визначуванням квот іміґрантів у минувшім році.

ПРОЦЕС ПРОТИ ПРОПОВІДНИКА ЗА ВБИЙСТВО.

ОСТИН, Тексас, 10. січня. — Перед стейтовим судом почалася тут нині росправа проти місцевого проповідника Френка Норнса, обжалованого за вбийство свого приятеля Чипса, коли сей прийшов був сваритися з ним за його скрайні проповіди.

Адвокати обжалованого поставили внесення, щоби росправу відложити до слідуючої судової сесії з огляду на те, що богато свідків не може станути на росправу.

З огляду на те, що росправа розбудила пристрасти населення, шериф заявив, що він буде обшукувати всіх, що будуть приходити до суду прислухуватися росправі, та буде кождому відбирати всяке найдене при ньому оружа.

ЧИСЛО ЖЕРТВ ПОЖАРУ МОНТРЕАЛЬСЬКОГО ТЕАТРУ ВСТАНОВЛЕНО НА 77.

МОНТРЕАЛЬ, Канада, 10. січня. — Коронер сього повіту, перевівши слідство над пожаром театру Люрієр Пелес, стверджує, що в пожарі згинуло 77 людий. Стверджено далі, що жертво впали виключно діти. З них лишень 6 було в віці, в якім дітий самих до театру не впускається.

Трагедія викликала відразу агітацію за строгою контролею театрів рухомих образків. Місто Квібек замкнуло вже один театер, в якому не було відповідних виходів.

Різдвяна Коляда для Рідної Школи.

Всі збірки на Рід ний Край, які переводимо в Америці з нагоди Різдвяної Коляди, призначені на Рідну Школу в краю, себто на поширення науки між нашим народом, на ту ціль, яка збудує кращу будучність нашому народови.

Тому повинні ми памятати на те, щоби:

В кождій місцевости, де тільки живуть Українці, була обовязково зорґанізована й переведена в січни 1927 р. Різдвяна Збірка на допомогу Рідній Школі в старім краю та щоби та Різдвяна Коляда була вислана до краю через:

„Obyednanye", P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

СУДДЯ ЗАМКНУВ ЛАВУ ПРИСЯЖНИХ СУДДІВ.

НЮ ЙОРК, 10. січня. — Підчас росправи проти трох прибережних сторожів за змову проти закона Волстеда президуючий суддя ще в бігу росправи, себто заким присяжні судді дістали до розгляду справу, приказав замкнути присяжних суддів, щоби в сей спосіб запобігти розмовам межи присяжними а посторонними людьми.

Судові клерки кажуть, що вони не памятають такого зарядження судді.

В ШАНҐАЮ ПРОГОЛОШЕНО: РУКИ ПРОЧ.

ШАНҐАЙ, 10. січня. — Муніціпальна Рада міста Шанґаю оголосила політику, яку знаменує висказ: Руки здалека від Шанґаю. Звернене це проти евентуальної інтервенції з боку комуністичних висланців і аґітаторів. Шанґай заявляє, що не буде мішатися в партійні спори і буде конферувати з кождою силою, яка опанує сусідною територією. Не хоче одначе допустити до розрухів, і буде старатися за всяку ціну задержати спокій.

ЗБУДУВАННЯ ВЕЛЕТНЯ-ЕЛЕВАТОРА НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

На Україні тепер провадиться швидким темпом робота по збудуванню хлібних елеваторів. На черзі збудування велетенського елеватора в Миколаєві, що по своїй величі буде третім у цілому світі. Елеватор прийматиме 84 тисяч пудів збіжа на годину та зсипатиме на пароплави до 250 тисяч пудів (що години). Будується він за останніми досягненнями техніки. Швидке перевантаження збіжа скоротить стоянку пароплавів мало не в пятеро. Все збудування його коштуватиме 6 міліонів карб.; готовим же до роботи він буде не пізніще осени 1928 року. Тепер закінчується основні роботи по закладці елеватора, а на весні розпічнуться залізно-бетонові роботи по збудуванню самого елеваторського будинку.

З ГОСПОДАРСЬКОГО ЖИТТЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

З докладу Чубаря на всеукраїнському зїзді професійних спілок довідуємо, що прибутки державні, порівнюючи з 1923 р. збільшилися з 15 міл. до 19,914.000 крб. В р. 1925—26 прибуткова частина підвисшилась на 23%.

Державна торговля розвивалася так: Коли в 1923—24 р. товарооборот державно-торговельних організацій досягав 69%, кооперативних 5.5%, і приватників 24.9%, то відповідні цифри з 1925—26 р. маємо вже такі: 74.5%, 6.7% і 18.8%. На 1926—27 р. державна і кооперативна торгівля повинні дати — 81.9%, а приватна — 18.1%.

НОВІ КУЛЬТУРТРЕҐЕРИ.

Та як тому Харкову не витати жидівських кольоністів, коли вони — он виходить — підняли культурний рівень хліборобства на Україні і навчають як коло землі ходити, наших селян. Принаймні так твердить тов. Ларин, а він же своїх соплеменників повинен знати: „Еврейське сільське господарство продуктивніше ніж инші. Це пояснюється вищою агрикультурою еврейських селян. На еврейських землях уже працюють 180 тракторів.

„Запровадження нових культур у Криму і зрошення, що його провадять, має величезне значіння й спричиняється до того, що окружна сільська людність, що раніше з недовірям ставилася до еврейського хліборобства, тепер починає поважати його й дивиться на нього, як на зразкове". („Пр. Пр." ч. 269).

„Блажен, хто віруе".

ЗАКОРДОННІ ПОЇЗДКИ УКРАЇНСЬКИХ ФІЗКУЛЬТУРНИКІВ.

Рада фізкультури висловилась за те, щоби командирувати до Німеччини колективи стрільців та важко-атлетів. Остаточно це питання мають вирішити всеукраїнські спортово-технічний та стрілецький комітети. Крім того нині поговорюється спортінтерні питання про поїздку до Німеччини харківської ґандбальної команди.

НОВІ ВИДАННЯ ДО 10-РІЧЧЯ ЖОВТНЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

Центральне архівне управління готує до друку кілька томів, присвячених історії української революції. Два томи буде присвячено виключно історії аґрарної революції на Україні, один том національному рухови, й один том історії радянської влади на Україні.

ПОВЕРНЕННЯ АРХІВНИХ МАТЕРІЯЛІВ З МОСКВИ НА УКРАЇНУ.

Перевезено з Москви велику скількість архівних матеріялів, що мають незвичайно велике значіння для науки. Це, з одного боку матеріяли Катеринських установ, що виникли в наслідок заведення загального російського устрою, як „палат гражданского суда, совісного суда приказа общественного призрения, уездних судов нижних і верхних розправ", і з другого боку — матеріяли передкатеринських установ лівобережної і слобідської України: „полкових канцелярій, полкових судів, матеріяли вищих центральних установ Лівобережної України, генерального військового суду, малоросійської колегії". Перелік цих фондів дає ясну картину про їх наукову вартість. На підставі цих матеріялів можна працювати над питанням соціяльно-економічного характеру й історії державного устрою й побуту Лівобережної України та Слобожанщини.

СУДЯТЬ КОМУНІСТІВ.

БЕРЛІН, 7. січня. — З Ковна, теперішної столиці Литви, подають, що військовий комендант міста готує віддати під полевий суд 30 лідерів литовських робітничих організацій і всі вони, якщо їх суд узнасть винними, будуть засуджені на кару смерти.

ЮВИЛЕЙ В. П. ОВЧИННИКОВА.

В харківському народньому театрі відбулося вшанування артиста В. П. Овчинникова з нагоди 40-ліття його сценічної та громадської діяльности.

З серпня 1926 року ювілят залишив московський великий театр і перейшов на працю до харківської української опери.

АМЕРИКА НЕ СПІШИТЬСЯ ПОЗИЧАТИ ГРОШІ ПОЛЬЩІ

ВАРШАВА, 10. січня. — Спеціяльний комітет, який сформовано в звязку з бувшою місією Кеммерера, вислав до Америки точний доклад про економічне положеннє в Польщі. Той сам комітет вийшов в переговори з нюйорськими банками, стараючися добути від них позички, без яких, на їх думку, Польща не буде в силі піднестися.

На цей доклад відповіли перші банкирі. Вони відмовилися дати Польщі позичку в теперішних обставинах, заявляючи, що відносини в Польщі непевні, що сама вона находиться в переходовій стадії та що позичку дадуть тоді, коли Польщі вдасться устабілізувати буджет не тільки на папері, але на ділі та коли такий буджет видержить хоч пів року.

Одержавши таку відповідь польський уряд заявив, що буде ждати на кращу нагоду для позички, а тепер висилає до Америки економічного експерта Глівіца, який служив при польській амбасаді в Вашінґтоні, щоби він далі вів переговори з банкирами.

ГІНДЕНБУРҐ НАЗНАЧИВ КАНЦЛЕРА.

БЕРЛІН, 10. січня. — По довгих коровадах рішився президент Гінденбурґ поручити зложеннє міністерского кабінету д-рови Курціюсови, який належить до правих і є членом народної партії. Він буде старатися довести до національної коаліції, до якої не будуть входити крайно ліві і крайно праві. Др. Курціюс був міністром господарства в двох послідних кабінетах. Сам він є визначним професором економії. Підчас війни був капітаном і служив головно на фронті.

КОНФЕРУВАВ НАД СПРАВОЮ ЗБЛИЖЕННЯ АМЕРИКИ ДО СОВІТІВ.

МОСКВА, 10. січня. — Чарль Смит, секретар американсько-російської торговельної палати, яка має свій осідок в Ню Йорку, конферував з Алексеем Риковом, президентом ради народних комісарів, в справі визнання совітів з боку Америки.

Смит хоче заложити в Москві філію свого нюйорського офісу та працювати над американсько-совітським зближенням та поширенням торговлі між Америкою та совітами.

КРАЛИ І РОЗДАВАЛИ КРАДЕНЕ УБОГИМ.

ВАРШАВА, 10. січня. — Ціла Варшава весело тепер забавляється з огляду на те, що надходить карнавал. Між иншими і жінка маршалка Пілсудского справляла великий бенкет, на якім знайшлася сама сметанка. Коло 4. години над раном танцювали бостона, а танцювали головно експерти. Одного такого експерта, молодого і гарного, представили жінці одного визначного лікаря. Експерт перетанцював два рази, галянтно поцілував свою партнерку в руку і зник. По кількох минутах жінка лікаря зауважила, що їй зникла бранзолетка, що вартувала $10,000. Зачали шукати, а служба заявила, що бачила, як двох молодих людей зникло перед кількома хвилями і поїхало кудись автом. Детективи і поліція почали слідити за автом і дійшли до якогось дому, на якім стояла напись якоїсь добродійної інституції. Ввійшовши в середину, побачили вони там кількох людей, які працювали і розділювали та пакували поживу, одіж і проче. Пошукавши добре по кімнатах та книжках, знайшли вони бранзолетку в одній з рахункових книг, а разом з нею дорогоцінности вартости $50,000. Переглянувши книги знайшли вони, що всі річи, які викрадало двох молодих людей, які походили здобре ситуованого дому, були ужиті на добродійні цілі. Урядові цеї інституції були дуже слабо платні, а ті, що крали, не брали для себе ні одного цента, а всьо віддавали для бідних.

Обох молодих людей відставили до арешту і дали під лікарську обсервацію.

СЕРУМ ПРОТИ РАКА.

ЛОНДОН, 10. січня. — Др. Тома Люмсден винайшов серум, яке в деяких випадках може цілком знищити рака. Його винахід є тільки одним з нечисленних повільних кроків, якими йде наука до цего, щоби знайти лік на ту страшну і невилічиму досі хоробу. Др. Люмсден остерігає одначе людей перед передвчасними надіями, бо його винахід це тільки спроба. Всеж таки одним він може похвалитися, що пацієнт вилічений раз при помочи його серум, вже спокійний, бо рак не заверне і не відросте. Чому це серум так ділає, годі ще підойти до цеї тайни, але др. Люмсден певен, що по дальших дослідах він буде в силі розвязати ще й ту тайну.

Його серум походить з внутренностей і крови щурів.

САН МАРІНО ВЖЕ НЕ ВОЮЄ.

ПАРИЖ, 10. січня. — З малої санмаринської републики, яка лежить в самій середині Італії і має всего 9,000 жителів, сміялися по тій причині, що вона, яка брала офіціяльну участь в світовій війні, не заключила ще формального мирового договору з Німеччиною і по тій причині все ще з нею на воєнній стопі.

Тепер сан-маринське посольство в Парижі оголосило, що воно не тільки, що заключило мир з Німеччиною, але живе з нею в повній приязни.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Народного Союза.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents a copy		Поодинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВАРТІСТЬ ГРОМАДИ НЕ В ЧИСЛІ, А В РОБОТІ

Перша вістка про сьогорічну коляду на Рідну Школу радісна, а навіть дуже потішаюча. Бо ото до Обеднання наспів з Елизабет, Н. Дж., чек на $200 з слідуючого змісту письмом:

„Згідно з ухвалою, яку переведено на річнім мітінґу Української Горожанської Громади в Елизабет, Н. Дж., переведено в нашій невеличкій громаді коляду на Рідну Школу в старім краю і зібрано досі $200, які отсе пересилаемо, бо не хочемо їх держати довше у себе, бо знаємо, що рідний край на них жде.

З колядою ходили: Василь Левчик, Роман Слободян, Теодор Федош, Іван Сенько, Яків Красновський, Михайло Ґенеґа, Тома Чечіль і Петро Хабурський."

До сего письма долучив предсідатель Громади п. Левчик таку замітку: „Як Вам відомо, наша громада невелика, а до того колядували в нас в той самий час на церкву, на Народний Дім і на місцеву школу. Коляда на Рідну Школу була четверта, але завдяки жертвенности і свідомости наших громадян випала вона одначе краще, як можна було припускати".

Дійсно, на таку невеличку числом громаду як Елизабет, та коляда являється великою жертвою і колиб другі громади застосувалися до елизабетської, могли би ми вислати Рідній Школі прекрасний різдвяний дарунок.

І ми маємо повну надію, що коляда допише. Вона мусить дописати. Бо ми мусимо задокументувати навіть сею колядою, що ми нарід зрілий і свідомий, що нам не треба ніякого батога над нами, бо ми з доброї волі і з доброго серця вміємо виконати всякий народний обовязок. Наші внутрішні вороги закидують нам, що ми нездібні до ніякої творчої роботи, що ми тільки вміємо язиками молоти, а знова „одно творити язиком, а друге перти плугом" — як співає наш поет Руданський. Тому треба й тут нам доказати, що ми вміємо „перти плугом".

Примір елизабетської громади, яка перша поспішилася з висилкою різдвяної коляди, поучує нас, що не в числі і не в словах сила, а в роботі. І мала громада може вибитися роботою на перше місце і оставити позаду другі, коли тільки схоче закасати рукави і станути до ідейної конкуренційної боротьби, то є до праці на загально-народнім поли, чи своїм місцевім.

Число — це пустий звук, коли воно не убране в живу форму. А та форма обявляється в праці, ідейности і жертвенности. Ми маємо 40 мілїонів Українців і тих 40 мілїонів це в великій мірі тільки звук німого числа. Це число може стати дійсним народом, коли в парі з величиною числа піде велич праці, посвяти і жертвенности.

Корчинський Іван.

ВРАЖІННЯ З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

(Докінчення).

Що дала радвлада народові? Найкраще, що нарід дістав від радвлади — це просвіта. Найбідніщі і найширші круги селянства й робітництва мають вільний доступ до освіти — в противенстві до царського уряду, коли то селянин був позбавлений цілковито освіти і проживав в темноті. Скрізь по селах засновано читальні, де ведеться курси по ріжних галузях самоосвіти. Радвлада майже цілковито знищила неграмотність. Всі мусіли і мусять ходити до школи. Не тільки молодь, але й старші. Поважні дядьки брали в неділю книжку під паху і йшли в читальню на курс для неграмотних, чи на який небудь инший. Це найкраща й найблагородніща сторона радвлади.

Земля в руках селян. Та селянин не є власником цієї землі. Вона державна, він тільки немов арендатор. З цією землею селянинові не вільно нічого зробити, виміняти, продати і т. п. За цю аренду уряд каже собі солоно платити ріжними податками. Нераз тай не двічі почуєш від селянина: „За ці гроші, що я плачу урядові в роді ріжних податків, міг я стількиж землі виарендувати й в поміщика". Радвлада постачає для села ще й рільничі машини. Не багато їх є, бо мусить їх спроваджувати аж з Німеччини. Нераз можна видіти, як Дніпром везуть на пароплаві ріжного рода машини, прим. січкарні, яких в Польщі на складах повно. Це все спроваджуване. Машини ці уряд випозичує селам. Жниварки й молотільні їздять з села до села. Якщо радвлада позволилаби, то сами селяни спровадили би рільничих машин своїми коштами много більше. Ворожо настроює радвлада селянські маси кольонізацією. Найкращі землі на Україні віддається зайдам-Жидам. Самих же Українців висeлюють далеко аж в Сибір. Радвлада (розум. українська) малаби дуже велике поперття й прихильність мас, якщо свою політику вела би в народньому — українському дусі, а не була манекіном в руках пажерливої Москви. Правда, лучаються й в уряді (харківському) деякі одиниці, що мають найкращі наміри й бажання, та цих паралїжують таки їхні „товариші" — благонадьожні комуністи й сама Москва.

Комунізм не має тепер сильного підкладу на Україні. Щораз більше тратить ґрунт під ногами. Серед комуністичних верховодів розчарування. Розчарувалися всі у своїх плянах. Комуністи щораз менше працюють, — розпиваються, чого перед тим ніде не було видко. Населення ставиться як не ворожо, то неприхильно до радвлади. Причиною тут Жиди, які являються представниками влади, уряду. Харківський уряд мусить грати на таку ноту, яку вкаже йому Москва, часами цей уряд довше й краще грає й скаче, чим цього бажає сама Москва. Переважна часть робітництва неприхильна урядові тому, що цей його визискує немилосердно. Селяниц з містом майже цілком зірвав. До міста мало коли заходить. Він знає й певен, що до нього сами прийдуть і куплять. Свідомість серед селянства величезна.

До Галичини велика традиційна прихильність. Нераз почуєш від селянина: „От колиб нам ще раз Галичане вернулися, то все було би добре". (Не хочу боготворити тут Галичан, наводжу тільки факти!).

Вкінці декількома словами згадаю ще про церкву. Церква на Україні поділена на три, згл. чотири табори: 1) церква стара (т. зв. старословянська), 2) українська автокефальна, 3) нова або жива російська й 4) церква жива (нова) українська. В великих містах найбільше вірних має стара (російська) церква. По ній йде українська автокефальна. Жива (нова) церква: російська й українська має дуже мало, а зглядно майже не має вірних. В містечках і на селах розповсюджена й найбільше вірних має українська автокефальна церква. Радвлада найбільше переслідує українську автокефальну церкву, а по части й стару російську. Вправді радвлада скрізь голосить, що до церкви не вміщується, та це лише на письмі. На ділі діється инакше. Попирає сильно живі церкви, а укр. авток. називає петлюрівщиною.

В Києві майже всі церкви живі (російські). Один Михайлівський манастир лишився при укр. живій церкві. Софійський Собор є в руках укр. авток. церкви. Він жеж являється митрополією всієї української автокефальної церкви. Всі укр. авт. церкви підлягають Українській Церковній Раді, на чолі з митрополитом Липківським, з осідком в Києві. В Києві було більше українських авток. церков, та їх перебрали при помочі влади живі церкви. В Софійському Соборі співає чудово хор під диріґентурою Гончарова. Вся відправа, як і всі церковні пісні перекладені на українську мову (літературну!). Це й впливає додатно на вірних й тому укр. авток. церква має найбільшеісповідників. На передмістях Києва всі церкви в руках укр. авток. церкви, з винімком Подолу, де лише одна церква є укр. автокефальна. Російські старі церкви підлягають Синодові в Москві. — В день Володимира Великого відбулося торжественне свято на Дніпрі. Це свято обходили всі церкви (навіть і російська), кожна ґрупа окремо. Найчисленніще представлялась ґрупа укр. авток. церкви, яку вів сам 70-літний митрополит Липківський. Жінки були одягнені в українські народні строї, а весь народ з китицями квітів в руках. Москалі з завистю гляділи на це торжество й кричали, що петлюрівщина відживає. В два дні пізніще арештовано митрополита Липківського й вивезено в Харків, буцімто за протирадянську промову. Арештовано й Церковну Раду. Неправдою є, що митр. Липківський говорив протирадянську проповідь, бо митрополит проповідей майже ніколи не говорить, а якщо лучиться що скаже, то тільки на релігійні теми. Натомість всі проповіди в Соборі говорить проф. університету Чехівський. Його проповіді дійсно патріотичні, народ слухає його з захопленням. Радвлада дивиться на це дуже зизом. Обіцює вона проф. Чехівському катедру на університеті, щоб тільки його одірвати від цеї проповідницької роботи. Чехівський — це сіль в оці радвлади. Радвлада усунула би його, та раз: не має підстави, а друге: арештувати його боїться.

З хвилею, як митрополита Липківського арештовано, священики живих церков пустили в народ чутки, що укр. авток. церква розлетілася, що Липківського арештовано, а Церк. Рада зреклася своєї власти в користь живої церкви. Занепокоївся цим народ, та не повірив зараз. З провінції йшли запити. В народі запанувало пригноблення. По двох і пів місяцях митр. Липківського випущено. Народ з одушевленням витав свойого владику.

Автокеф. укр. церква є поширена й в укр. кольоніях. Напр. приїзджала аж з Оренбурґа делеґація, щоби митрополит дав їхній кольонії свойого священика.

Собор є дещо змінений, бо радвлада забрала що найкращі цінности. Однак мимо цього, внутрі є ще багато цінних річей і окрас.

Печерська Лавра в руках живої російської церкви. З забудовань Лаври пороблено кошари. Повно тут інвалідів. Підчас відправ інваліди умисно перешкоджують. Погане це справляє вражіння. Цікаві памятки старовини понищено. Погану ролю відограє тут священик Щепанюк при уніятській церкві. Він то знюхався з польськими ксьондзами в Києві й своєю киринею вносить роздор в укр. церкву. Богослуження відправляє в уніятській церкві або в польських косьцьолах. Липківського зве він самозванцем і т. п. Відчувається сильний брак священиків, тому, що тепер в священичий чин приймають тільки людей освічених, а не як за царату леда якого дячину. Між священиками стрічається багато Галичан. Народ, що зпочатку відстав був від церкви, вертається тепер знову до неї. Тільки молодь ще сторонить від церкви. Однак, де є українська автоk. церква, там вже й молодь до неї горнеться, бо укр. церква сповняє досить велику ролю, несе освідомлення мас, працює над освітою.

Стільки менше більше оповів мені мій товариш С. — До його слів я свойого (цебто невірного) нічого не додав. Рівнож уважаю, що й мій товариш не мав ніякого інтересу в тому, щоби подавати невірно, що він бачив.

Кінець.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

Витинки з газет одержано зід гр. Івана Торака, Шикаґо, Илинойс.

Н. М. М., Шикаго. — Панщину в Галичині скасовано дня 15. (старого стилю 3.) мая 1848 року.

„Гаевий". — Вашої дописи не поміщено, бо заким прийшла на неї черга, справа, яку вона порушувала, вже була вирішена самим ходом подій. Се не значить, щоби Ваша стаття не була добра. Ви зрозумієте, що дописий тепер богато. Через те й кождого дня треба їх підбирати. З одного боку треба давати голос наперед тим, що написали перші, але часто треба відкинути добру допись, коли справа, дописею порушена, вже зійшла з публичного овиду, заким прийшов час на її поміщенне.

Правда, се значить, що кождий дописуватель дещо ризикує, пишучи допись, але то вже так з усім у світі. Приміром перед конгресом українських католицьких громад у Филаделфії наспіли справдішні гори дописей. З них і десятої частини перед конгресом помістити не було можна, тим більше, що богато з тих дописий наспіло в послідні дні перед конгресом (як здається, навіть без вини дописувателів, а просто через навал посилок на почті перед Різдвом). Межи дописями було богато цінного матеріялу, але при найліпшій волі ми могли використати лишень дуже малу частину надісланого матеріялу. Решта мусить, на жаль, бути відкинена. Та мимо сього редакція сподіється, що ніхто з дописувателів не возьме сього редакції в вину, та що ніхто не буде ждати поміщення дописи про конгрес — по конґресі.

До поезій Василя Боброва.

Від довшого вже часу містимо поезії одного з кращих молодих українських поетів, Василя Боброва (Смутного). Як завважали читачі, в циклю поезій, переданих „Свободі" поетом, є поезії писані в найріжніших часах і краях. Віддають вони всякі душевні настрої, через які переходив поет від московської неволі, через боротьбу за самостійну українську державу, через довгі скитання на імiґрації в Европі, Африці й в Америці. Найдемо в нього й хвилі великого підйому духа. Були й хвилі страшної роспуки та одчаю.

Висловом того послідного була поезія, що починається зі слів: Хто мій Біг, в котрій поет віддає страшну роспуку патріота на вид неволі рідного народа, поневоленого, невинно мученого. Вважаємо за відповідне піднести, що в сій поезії не належить добачувати ані богохульства, ані антирелігійної пропаґанди, а простий поетичний висказ душевного настрою. Український народ зрозумів суспільне тло подібних висказів у Шевченка, коли сей, на вид страшних сцен панщини й національної неволі, крикнув, що він не знає Бога, поки сих нещасть не стане на землі. Навіть глибоко віруючий чоловік зрозуміє, що чутлива людина в годині роспуки й національної траґедії переходить межі свого терпіння до того степеня, що її виступи своєю скрайностю можуть подобати на богохульство.

Г. Мальо.

БЕЗРОДИНИ

Після німецької перерібки переповів **В. В—р.**

(6)

Карльоні виияснив зібраним короткими словами зміст штуки. Найперше виступила Фрузя сама. Вона була прибрана в оксамітний ґенеральський стрій, вишиваний золотом, і очікувала нетерпеливо слуги, якого мав Фіделіо привести. Вона морщила чоло, пускала людям в очи дим з циґара і тупала нетерпеливо ногами. Коли тупнула третий раз, виступив Фіделіо з Ільком; він старався всіми силами поводитися як найбільше неповоротно і смішно. Фрузя заломила руки з гризоти, що дістала такого слугу до нічого; вона дала йому знак лагодити до снідання. Ілько засів при столику. Взяв обрусик, але не знав, що з ним робити. Вкінци витер собі ним ніс. Фрузя розходилася зі сміху, а Фіделіо обурився. Тревало то кілька хвиль; вкінци мусіла Фрузя забратися сама до роботи і все лакомо позідала. На останку казала собі принести виколювач до зубів.

Фрузя відограла добре свою річ, а також Ілько заслужив на похвалу від свого пана і був дуже щасливий.

Карльоні не міг довго забавити зі своїми артистами на тім самім місци. Звірята не могли спамятати собі більше як дві або три штуки, а коли вже ними пописалися, так не мали що більше робити, бо люди бажали оглядати що раз то щось нового. Длятого, чим менша була місцевість, тим скорше мусіли забиратися.

Ілько привик мало-помалу до вандрівки по гостинци, а Карльоні умів так зарядити, що Ілько богато користав в дорозі.

— Умієш ти читати? — спитав він його одного разу.

Ілько витріщив на него очи. Де йому до читання! Вкінци, деж тай від кого мав навчитися?

— А хотів би ти учитися? — питав Карльоні дальше.

— А то тяжко? — питав Ілько несміло.

— Для тих, що дурні й ліниві — то тяжко, але иншим приходить се легко.

— Я думаю, що коли би ви схотіли мене вчити, то я вчив бися охотно.

— Ну, добре, спробуємо. — По дорозі знайшов Карльоні в поросі кусник гладкої тоненької дощинки. — От, вже є для тебе буквар, — промовив вдоволений. Ілько глянув на тріску зачудований, бо вона не подобала зовсім на книжку.

Небавом сіли в тіни дерева при дорозі на відпочинок. Карльоні витягнув ножик і натяв з дощинки зо двайцять малих квадратових кусничків; на кождім кусничку вирізав одну букву з азбуки. Ті таблички поховав в кишеню, а скоро остановилися десь на відпочинок, то розкладав їх на мураві і вчив Ілька пізнавати і вишукувати поодинокі букви.

Правда — наука не поступала так скоро, як Ількови бажалося; але він мав в науці товариша, котрому не хотів датися випередити; то був Фіделіо.

Так, справді! Фіделіо учився читати разом з ним.

Коли Карльоні розложив таблички на мураві, то мусів раз Ілько, раз Фіделіо вишукувати названі букви. Ілько понимав скорше, але Фіделіо памятав ліпше і не помилявся.

— Фіделіо навчиться скорше читати від тебе, — говорив Карльоні, як був невдоволений з Ілька. Ілько прикладався тоді з подвійною пильностю і небавом випередив Фіделія, бо той не міг ані руш навчитися більше, як вишукати сім букв, з котрих складалося його імя і зложити їх побіч себе, а тимчасом Ілько навчився в короткім часі складати з книжки.

— Читанне ішло би яко тако, — промовив Карльоні з вдоволеннем, коли йому Ілько прочитав перший раз гладко оден уступ.

— А як би то було, як би ти вивчився також нот?

— А чи я навчивбися співати так гарно, як ви? — спитав Ілько чимскорше.

— А ти любиш спів?

— О, дуже люблю. Нераз, як ви співаєте в дорозі так красно, то я не знаю, чи маю плакати, чи сміятися. Мені здається, що моє серце мусить тріснути з утіхи й жалю.

Ілько перестав говорити, бо побачив, що сльози блисли в очах Карльоного.

— Чи я вас засмутив? — спитав він неспокійно.

— Ні, сину, ні, — промовив Карльоні і погладив його приязно по голові, ти пригадав мені тільки мою молодість, щасливі хвилі мого життя. Не думай, що я ціле своє життє волочуся з псами з місця на місце; був час, коли я засідав з князями до обіду. Але то все минуло! — Він махнув рукою, немов би відтручував що від себе.

— Як завдаш собі труду, то навчишся також співати, а коли зумієш пізнійше оживити спів своїм чувством, то настроїш людий після вподоби до сміху або до плачу. А тепер зачнемо учитися нот.

Карльоні нарізав знову певну скількість деревляних табличок, але їх було вже тяжше зложити, ніж таблички з буквами. На кождій стороні вирізав пять ліній нотних, на одній стороні ключ віоліновий, на другій басовий.

Коли з тим упорався, розпочав науку, але наука нот поступала у Ілька далеко тяжше, ніж наука читання. Нераз забирався Ілько до неї так нещасливо, що Карльоні витягав руки з нетерпеливости до неба, а опісля опускав їх безнадійно долів.

Фрузя підхопила се, і скоро Ілько застряг в відповіди, то бачив собі на встид, як Фрузя злобно підносила руки в гору і знову опускала на коліна.

— Чи бачиш? навіть Фрузя смієся з тебе, — говорив тоді Карльоні.

Помалу привик Ілько трохи до того стріпатого письма і наука поступала живавійше. Недовго тревало, а він пізнав ноти і міг заграти якунебудь пісоньку з нот на арфі.

— О коби то моя мама знала се! — говорив нераз тихонько до себе, бо його ще нераз огортала туга за доброю матусенькою. Він любив також цілим серцем свого доброго учителя, а вандрівка подобалася йому з дня на день що раз більше. Притім все щось нового бачив і учився, його члени скріплялися, легені розширялися, а тіло гартувалося на мороз і спеку, утому і невигоду.

В своїх вандрівках переходили вони богато місцевостий. Карльоні позваляв Ількови звичайно раненько перед представленнем, перейтися трохи з Фіделіом по місті, і вони оба робили се дуже радо.

Коли наближалася зима, пустилися на полудне. В однім купелевім місті забавили довший час, бо там нагромадилося богато чужинців задля лагідного підсоня.

Вправді не могли вони тут більше представляти, як дві або три штуки, але позаяк гості часто змінялися, то не бракло їм ніколи видців; особливо діти, що проводили тут зиму з родичами, заєдно тішилися дотепними звірятами і приносили їм завсігди щось в кишенях. Не забували також Ілька, подавали йому овочі і тісточка.

Скоро прийшла весна, розїхалися купелеві гості, а Карльоні мусів з Ільком на ново вандрувати, як уперед.

Одного разу прийшли до великого міста над широкою рікою. Оглянулися сейчас за місцем, одвітним на представлення; їм нагодилося місце рівне, окружене високими тінистими деревами, — улюблене місце для проходжуючихся. Тут сподівалися мати богато видців, тому розіпняли посторонки й розпочали представленне.

Власне розпочалося представленне на добре, втім надходить мійський сторож, що надзорував тоті плянтації, остро наказує Карльоньому перервати представленне і сейчас звідси забиратися.

Видці обурилися, а Карльоні знав добре, що сторож не має права його проганяти і тому не дався так легко збити з пантелику.

— Коли всесвітлий заступник всесвітлійшої поліції, — сказав, кланяючися з пересадною чемностю аж до землі, — зволить ласкаво навести мені закон, що збороняє мені представляти, то буду повинуватися сейчас з найбільшим вдоволеннєм його приказови.

Присутні розсміялися а сторож не знаючи, що відповісти, відійшов з гнівом на бік.

По полудни явився знову.

— Я заказую представленне, — сказав, — пси мусять мати каганці на писках.

— Мої пси мусять мати каганці? — спитав Карльоні недовірчиво.

— Так есть, ви повинні знати припис.

— Так, я знаю, але сей припис не обовязує псів так вивчених, як мої.

— Він обовязує всі пси.

— З завязаним писком не можуть пси представляти жадної штуки.

(Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

РЕЛІГІЙНІ Й ПОЛІТИЧНІ ХАОТИКИ.

Не відвертаю я ні на хвилину уваги від діяльности наших релігійних хаотиків, які від якогось часу розсілися серед нашого народа на еміграції як кукіль серед пшениці. Пізнати їх по тому, що кричать на нас як на хаотиків, що сіють роздори. Хвалять себе на всі заставки, що лишень вони обороняють український народ, що вони одні, а більше ніхто, збудують нам самостійну українську державу.

Слухаю я тих перехвалок наших крикливих спасителів України, а й прислухуюся, яку вони нам пропаганду підсувають поза свої визиванки против нас тай поза свої перехвалки своєї спасительної роботи. Говорять вони: Наше одиноке спасенне в Римі. Або: Наше одиноке спасенне в Москві. Або: Наше одиноке спасенне в гетьмані.

Наслухавшися сих спасителів, я аж сплюнув: Цур їм, самі спасителі! Кождий сунеться до нас з одинокою дорогою. Лишень він бає одинону правдиву дорогу до спасення, а всі другі хаотики, ширителі руїни.

Подивімся лишень, які наслідки мають сі однинокі дороги до спасення українського народа.

Крикне собі такий одинокий спаситель України, що Україна може бути спасена лешень через Рим, і вже зараз кинув кістку незгоди межи український народ, бо зараз почнуться з ним сварити всі, які сеї дороги не признають.

Крикне собі другий одинокий спаситель України, що українську державу може збудувати лишень гетьман, і вже зараз заведе сварню серед українців, з яких богато знає гетьмана з діяльности як московського прихвостня.

Крикне собі третій одинокий спаситель України, що наше спасенне лишень в Москві і вже знова заведеся гризня серед українського народа, бо пішли проти нього люди, які добре знають Москву, не зі слів, але з роботи.

Лихо виходить з того, що кождий уважає свою возлюблену програму одиноким спасенням України. Кождий старається дочіпити до своєї релігії чи політики спасенне України, будову української держави, здобуте української самостійности.

Я дивлюся на освічені народи й бачу, що в них релігії або політичних переконань зі спасенням народа не вяжеться. Є прецінь римо-католики й серед других народів, але прецінь в них не говориться, що лишень римо-католицька церква добуде самостійну державу. Є комуністи й серед других народів, але ніде не голоситься, що лишень комунізм добуде самостійну національну державу. Є монархісти й в других народів, але я ще не чув, щоби найбільше горячі з них казали, що спасение народа лишень у них.

Я приглядаюся життю других народів, і виджу, що там ніхто не чваниться, що він придумав одинокий лік на всі недуги народа, а коли хто з таким криком виступить, то його трактують як варята або киринника.

В нас одних, здається, є інакше. Але, як видно, то й у нас починається зміняти на краще. Я бачу по нашім народі, що як перед ним виступить якись недоварений Єгіт та хвалить свою релігію, то він се любить, але як він почне кричати, що лишень в його церкві спасенне України, то люде почнуть зараз носом кривити. Навіть найвірніщі його вірні бачуть, що Єгіт переборщив та думає, що його слухачі дурні. Як довго гетьманці собі тишком шептали про гетьмана, то все було гарно, але як гетьманці почали бубнити в бубни, що лишень в них є одинокий лік на всі українські хороби, то наші люди взяли їх за політичних обманців, і всяка організація розлетілася, яка лишень до гетьманства признавалася.

Нарід починає домагатися від своїх політиків і від своїх провідників, щоби вони говорили правду про політику чи релігію. Щоби вони не закривали правди, щоби вони не перемовчували й других поглядів, але представляли безсторонно всі дороги до кращого життя та давали народови можність пізнати своїм розумом, котра дорога правдива.

Хто кричить-верещить, що лишень у нього одного вся правда, а кождий другий хаотик, то наш нарід уже знає йому ціну. Наш нарід уже приходить до зрозуміння, що такий чоловік сам найбільший хаотик, та що він подобає на того цигана, що казав: нема правди в світі, тільки в мене, — а в Бога трошка.

Тимко Милещук,
Ню Йорк.

ЯКИЙ ПОСТУП ЗРОБИВ КОНГРЕС І ЯКА З НЬОГО КОРИСТЬ.

Яку користь приніс зїзд українських делегатів, котрі зїхались дня 29 грудня 1926 р. з усіх закутин цілої північної Америки на конгрес українських греко-католицьких церков в Филаделфії?

В першій мірі конгрес відбувся так урочисто, так супокійно, що в минувшині щось подібного ніхто не уважав би за можливе. Делегати передискутували всі питання так всесторонно й так обережно, що коли нарешті поставлено під ухвали резолюції й постанови, то ані один делегат не виступив з протестом проти їх приняття.

На сім зїзді ми пізнали, що жадне страхание нас не переможе. Епископ Богачевський своїм посланієм не стримав українського народа від загального зїзду. Зїхалися мужі, котрих вибрав нарід з поміж церковних громад, і сей зїзд доказав, що ми маємо здоровий і дозрілий розум, та умієм розріжнити, що є злом а що добром для нашого народу.

Ми, делегати, не викинули на марне гріш, котрий коштував сей конгрес. Ми скріпили сили наших вірних, котрі бажають як найліпшого розвитку української греко-католицької церкви. Ми сил усіх доложили до здержання дальшого розламу та упадку церкви.

На сім зїзді ми побачили в усіх нас одну думку. Ми побачили, що ми як оден муж стоїмо проти всего, що йде на розбитте та розеднание українського народу. Ми прийшли до переконання, що високо учені люде роблять часом великі блуди у своїм життю і ми побачили, що робітники і селяне без високих шкіл, але зі здоровим розумом зуміють ті блуди поправити.

Певна річ, що конгрес зробив лише частину роботи. Тепер кожда парохія має виконати ухвали, запаші на конгресі. В той спосіб використаємо боротьбу на землі Вашингтона для оборони прав нашого народа. Станьмо сильно і кріпко за волю свого народа. Тим ми докажемо й собі й другим, що наш нарід вкоротці вибере себе з ярма ляцької неволі.

Мих. Довгий,
делегат з Ню Гейвен, Конн.

— Чи ви знаєте Гордієвського? Миколу Гордієвського? Знаєте, того грубого. Йому цетамтого року позичив я 20 долярів і нияк не міг відібрати їх від нього. Аж ось недавно довідався я, що він відчинив офіс для стягання довгів. Я написав йому, щоби стягнув для мене 20 долярів, які він мені винен. І подумайте собі: дістаю від нього листа з рахунком на 25 долярів 50 центів, з причини незвичайних трудностей, які були при стягненню мого домагання!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Другий Стрілецький Зїзд.

В неділю, дня 14-го листопада 1926 р. відбувся в Филаделфії ІІ-ий зїзд бувших членів української армії. Зїзд скликала тимчасова Упр. Стр. Громади, яку вибрано на І-ім Стр. Зїзді в Ню Йорку, де на внесення Стр. Гуртка з Филаделфії рішено взятись до організації всіх був членів У. Г. А. в одну станову організацію під назвою — „Стрілецька Громада".

Наради отворив голова Стр. Громади др. В. Галан, витаючи зібраних від Стр. Гуртка з Филаделфії та візвав присутних вшанувати память полеглих товаришів через повстання з місць. Відтак прочитав ряд привітів від прочих Стр. Гуртків і поодиноких старшин, підстаршин і стрільців зі Злучених Держав, Канади і Европи, котрі зголосились в ряди Стр. Громади а не могли бути присутні на зїзді.

Після цего т. голова здав звіт зі своєї діяльности, та порушив прочим членам управи здати свої звіти. По звіті управи розвинулась дискусія, якої вислід був як слідує:

На основі рішення І-ого Стр. Зїзду з Ню Йорку, доповненого ІІ-им Стр. Зїздом в Филаделфії, Стр. Громада ставить собі за ціль:

1) Обеднати всіх був. чл. У. А. і тих, котрі з оружієм в руках (повстанці - революціонери) боролись за Самостійну Українську Державу.

2) Плекати ідею Української Державі і зберігати традицію У. А.

3) Нести допомогу інвалідам У. Армії.

4) Нести моральну і матеріяльну допомогу своїм членам.

Всі ці точки присутні делегати приняли і одобрили одноголосно. Щоби осягнути наведені постанови, ІІ-ий Стр. Зїзд взиває всіх був. чл. У. А., деб вони не були, взятись до спільної праці, а саме:

а) В кождій місцевости, де находиться 5-ох стрільців має негайно утворитись „Стрілецький Гурток", який зголоситься до Упр. Стр. Громади і подасть докладний спис членів. Стрільці, що живуть поодиноко голоситься безпосередню до Упр. Стр. Громади.

б) Стрілецька Громада і кождий стрілець зокрема мають стояти на сторожі національної чести і назви та використувати кожду нагоду до здобуття Сув. Української Держави. Члени Стр. Громади мають збирати і подавати свої власні спомини з часів „Визвольної боротьби" і матеріяльно причинитись до видання друком історії У. А.

в) Стр. Громада бере на себе обовязок повести кампанію за зібранням фондів на будову дому (захисту) для інвалідів У. А.

г) Відносно взаїмної помочи кождий гурток має подавати головній управі докладні відомости про хід і обставини праці в своїй місцевости а Укр. Стр. Громада буде уділювати її потребуючим членам. Взагалі всі стрільці, деб вони не стрінулись, мають собі взаїмно помагати і бути взірцем побратимства.

д) Відносно політичного напряму Стр. Громади, рішено заняти становище обсервацийно-спомагаюче, себто політ. референт і його заступник слідять за політ. життям всіх партій і здають свої звіти. На їх внесення, принята Упр. Стр. Громади і одобрене ¾-ми членів Стр. Громади — Стрілецька Громада попирає дану політ. акцію або поборює її.

Відтак прочитано статут, виготовлений др. В. Галаном, який присутні делегати по короткій дискусії з деякими змінами одобрили і поручили управі передати до друку.

По ухваленню статута вибрано сталу Управу, до якої увійшли:

Др. В. Галан — голова;
А. Батюк — містоголова;
Т. Свистун — містоголова;
М. Грамяк — фін. писар;
В. Петрусик — рек. писар і скарбник.

До провірочної комісії увійшли: Д. Галичин, М. Близнак, М. Максимович.

До мирового суду: О. Білоган, Е. Ляхович, В. Кацюбій.

Всіх урядників вибрано одноголосно. Вибори відбулись явно, що було виразом взаїмного довіря.

Після виборів обговорювано плян праці на рік 1927-ий. Всі делегати заявились за тим, щоб всю свою енергію звернути на укріплення Стр. Організації і зібрання фондів на будову дому інвалідів У. А.

Щоби започаткувати збірку на дім інвалідів, Зїзд рішив, що кождий член Стр. Громади повинен зложити найменше $5.00 а присутні делегати зложили сейчас свої жертви на руки касієра.

На тім наради покінчились. — Голова дякує делегатам за труд і взірцеве переведення нарад і розвязує Зїзд. З піснею на устах:

— ... А ми тую червону калину піднімемо,
А ми нашу славну Україну гей, гей розвеселимо...

розходились делегати, всі повні віри і охоти до спільної праці.

Всіх інтересованих проситься звертатись на слідуючу адресу:

„Strilecka Hromada"
P. O. Box 578
PHILADELPHIA, PA.

УПРАВА СТРІЛЕЦЬКОЇ ГРОМАДИ:
Др. В. Галан, голова;
В. Петрусик, писар.

Антін Крушельницький.

МІЖ ОКОПАМИ.

(3)

Мати отямилася перша. Хотіла довести до краю святочний обряд, щоб покласти стрим журливим думкам чоловіка. — Довго думала вже від двох тижнів чи лагодити святочну вечерю. Порішила, що краще злагодити. Правда, — перша це буде вечеря без сина. Але не лагодити її — ще гірше. Налагодила. Всього й напекла й наварила як що року: й борщ і голубці й пироги й рибу й кутю й узвар. Тепер все стояло на столі, та їсти не було кому.

А старий батько, що сивий був, тепер до крихти побілів; що був пригорблений вагою свойого віку, тепер пригнувся до землі, прибитий журбою. Одного сина мали й уже шестий місяць як ніякої звістки від нього. Чи живе він ще? Чи може й слід за ним замели десь у чистому полі під самітною могилою.

— Годі вже, таточку, сумувати, — мовить старенька мати, а сама трохи не заллється сльозами. — Зачинайте.

— Лишіть іще мамо. Не піде в горло.

— Доким нам ждати? Й чого? Сідаймо...

І, замісць коло столу, сіла знову на свое місце в кутку хати, а сльози почурілі їй горіхами по лиці.

— Малаб ти вже раз, мамо, розум! — промовив із докором батько. — Чого вічно плакати, куди повернешся!

— Я хоч виплачуся, та й легше мені стане, а ви, таточку й не плачете а вже вас нема й половини того, що були. Волілаб я, щоб ви раз виплакалися й перестали журитися. А то ні того нема, а ще як і вас не стане, що я робитиму?

Не договорила. Таким це сказала жалібним голосом, що батько розплакався уриваним твердим риданням мущини. Не плакав, — стогнав із глибини закрівавленого серця.

А під вікнами хати залунали сердечні слова нашої коляди; „Бог предвічний"...

Обоє схопилися на ноги... ідуть... виходять з хати...

Хата щезає... Міняється картина... Чиниться великий якийсь рух...

А грімкий голос коляди лунає, як дивний, чарівний хор янголів...

....„Прийшов днесь із небес,
Щоб спасти люд свій весь
І утішився..."

Глуха тиша ночі стріволилася, й ляком обхопила землянні окопи. Підносяться голови, здивовані, счудовані, — не віриться, щоб це правда...

— Що таке? Хто колядує?

...„В Вифлеємі народився"...

І поки отямилися, хто це, звідки той голос, залунало скрізь, як довгі окопи...

...„Месія Христос наш..."

Стужені серця дали волю своїм почуванням. Над наказ команди: „Ні шелесть у окопах", сильніщий був наказ пораненого серця, захват зболілої, стуженої душі. Широкою луною розлилася коляда, виривалася із-під землі, з окопів, злетіла в повітря, могутнім гомоном відбилась об хмари, об золоті зорі.

І вже ми замсвели, вже скінчили колядувати, а згуки коляди луною котяться по горах. Вискакую з окопу, — не можу зрозуміти. Чи це справді луна така йде? Ні!... То таки чути спів іздалеку, з долини, від річки. Од ворожих окопів. І ще десь на нашому крилі заблукав кінець коляди. І тут і там... І в наших і ворожих окопах. Неначе би перекликалися два могутні хори, так лунає в повітрі велична, поважна пісня нашої коляди...

В одну мить бачу: за мною повискакували з окопів десятків людей. Чуємо вже виразно, й там, куди наставлені були наші кріси, наші багнети, й там у відповідь нам гремить уже над землею та сама коляда.

В світлі місяця, який освітив на хвилину всю долину ріки, блукають якісь тіни.

Несподівано почувся з долини грімкий голос:

— Здорові, браття!

— Здорові, здорові були! — посипалися привіти з нашого та з їх боку!

— Свої, Українці, і з цього і того боку.

— Я повалився в сніг, немов підкошений. В одній хвилині не стало в мене сили вдержатися на ногах. Я усвідомив собі грізне становище. Цілими днями вогонь гармат і крісів, три ночі страшні приступи — діти одніеї матері, рідні брати.

Мов крізь сон пригадую собі різдвяні привіти: „Здорові з Різдвом Христовим!...", привіти, що радше на безмежний насміх подобали ніж на братній, різдвяний поклін.

І ми й вони знали, що за хвилину прийде наказ та й ясна зброя блисне в наших руках і злучить чимало з нас в одній могилі, зрошеній братньою кровію.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШИКАГО, БРІЧПОРТ. Бр. св. Василія, від 214, повідомляє, що річний мітінг відбудесь о 2-ій год. попол., 16-го січня, в звичайній гали Парку, 29-та і Галстед ул. Проситься всіх членів о конечне прибуття на сей важний мітінг, бо є много справ до залагоження. Буде вибір уряду. — Г. Березовський, предс.; В. Зеліско, секр.

ДЕСЛОДЖ, МО. Бр. св. О. Николая, відділ 225, повідомляє, що річний мітінг відбудеться дня 16. січня 1927. Буде вибір уряду тому проситься всіх членів явитись на сім мітінгу. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Стефан Патин, секр.

ПОРТЛЕНД, ОРЕГОН. Тов. ім. Івана Франка, від. 92, повідомляє, що вибрано слідуючий уряд на рік 1927: Семеон Богачик, предс.; Тимко Фуярчук, заст.; Гавриїл Пелех, секр.; Лука Канський, заст.; Константин Топоровіч, кас.; Стефан Олещук, заст.; Михаїл Собош, доз. хорих; Олекса Кіча, дверник. Товариські мітінги будуть відбуватися в першу неділю по першім кождого місяця, о годині 3-ій пополудни. У всіх справах товариських прошу удаватися до секретаря, Г. Пелех, 104 Монрое, стр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, подає до відома всім своїм членам, що місячни ймітінг відбудеться в неділю, дня 16. січня зараз по Сл. Божій, в Укр. Народній Гали, 1950 W. Erie St. при Робей ул. Проситься всіх членів явитись на сей мітінг, бо маємо важні справи до полагодження: 1) Справа померщого члена; 2) справа Сиротинця; 3) контрольна комісія дасть справоздание з пів року. Кождий член отримає календар на рік 1927, за котрий проситься принести зі собою 30 цнт. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг, бо зістануть суспендовані. Подається до відома всім членам, що мітінги відбуваються кожда трета неділя по першім, в тій самій гали. — Н. Читвінський, предс.; С. Багрій, кас.; П. Хомин, секр.

БЕНВУД, В. ВА. Бр. св. Йосифа, від. 157, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, дня 16. січня, на гали церковній, 42 Джейкоб. Буде вибір уряду і другі важні справи. Неявившийся член заплатит кари 1 дол., а урядник 2 дол. — В. Борсук, предс.; П. Канюк, секр.

БОРНСАЙД, ШИКАГО, ІЛЛ. Уряд Бр. св. О. Николая, від. 183, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, дня 16. січня, о год. 1-ій, в галі церковній. Всі членй мають явитися на сей мітінг і вирівнати довги за минувший рік та забрати собі календарі. Також маєсь доручити [illegible] ка на Сиротинець У. Н. Союза. Контрольна комісія здасть справоздание. Неявившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Н. Ярий, пр.; Н. Подлецький, кас.; П. Бабяк, секр.

БОРНСАЙД, ШИКАГО, ІЛЛ. Уряд Сестр. Пр. Богородиці, від. 33, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членкинь, що річний мітінг відбудеться в неділю, дня 16. січня, о год. 4-ій попол. в галі церковній. Всі членкині мають явитися на означений час і вирівнати довги за минувший рік. Контр. комісія здасть справозданне. Неявившася членкиня заплатить кари 50 ц., а урядничка 1 дол. — Емілія Старух, предс.; Анелія Харітчак, кас.; Анна Дзюрдзевіч, секр.

РОСФОРД, О. Бр. св. Арх. Михаїла від. 235, дає до відома всім членам, що річний мітінг відбувся дня 12-го грудня, на якім вибрано слідуючий уряд на рік 1927: М. Денько, предс. Л. Бобак, заст.; І. Кушнір, кас.; М. Теплий, заст.; О. Невойда, секр. фін.; Н. Проць, секр. рек.; І. Федчук, Н. Цуп і Н. Кушнір, контр. комісія; А. Масник, надз. хорих; П. Кушнір, дверник. Мітінги будуть відбуватися в тім самім порядку, що минувшого року, то є в першу неділю по десятім, в Укр. Нар. Домі, 273 Walnut St. — О. Невойда, секретар.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112, на річнім мітінгу дня 2. січня вибрало уряд як слідує: Марія Гавриляк, предс.; Марія Бандура, заст.; Олена Кульчицька, секр.; Катер. Габрівська, заст.; Анастазія Притуляк, кас.; Катер. Кейдьо, заст.; Олена Самолін і Юлія Нечипор, контр. книжок. Мітінги будуть відбуватися кождого місяця в 3-ту неділю по першім, у школі парафіяльній при Вест 7-ій улиці. — Олена Кульчицька 2185 W. 7th Street.

ЙОРКВІЛ, О. Бр. св. Стефана, від. 77. повідомляє всіх своїх членів, що мітінги на 1927 рік будуть відбуватися в трету неділю в місяци, о годині 10-ій рано. Нововибраний уряд на рік 1927: Гнат Українець, предс.; Теодор Фльц, заст.; Петро Головід, фін. секр.; Василь Новаковський, заст.; Василь Кобан, рек. секр.; Михайло Мурин, кас.; Михайло Коган, заст. кас.; Михайло Стахняк і Евстахій Яремцьо, контр. комісія; Василь Яцейко, Семен Кабан і Яків Костела, надз. хорих; Олекса Москаль і Дмитро Станько, комітет больовий; Антін Місько, дверник. — Петро Головід, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 34, повідомляє усіх своїх членів і членкинь, що річний мітінг відбувся дня 12. грудня, на котрім вибрано слідуючий уряд на рік 1927: Дмитро Копаєц, предс.; Николай Гедзин, заст.; Іван Чмирид, фін. секр.; Івна Віняш, рек. секр.; Бенедикт Фурдин, кас.; Ів. Байдирський, заст.; Василь Денега і Захарій Далик, контрольори; Антін Котек, хорунжий; Ілія Бігун, дверник. Місячні мітінги будуть відбуватись кождого місяця в першу неділю по 15-тім. — Іван Чмирид, 3254 Norfolk Ave.

КОРТІС БЕЙ, [illegible] Бр. св. Михаїла, від. 55, вибрало слідуючих урядників на рік 1927: Пилип Демчук, предс.; Петро Біленький, заст.; Никола Шандровський, фін. секр.; Василь Скренчук, рек. секр. Петро Чайковський, скарбник; Дмитро Біян, Василь Будазі і Яків Семенків, контр. комісія; Іван Деркач, Станислав Крокош і Антін Корчинський, надз. хорих; Іван Яковенко, поліцай; Михайло Денчук, хорунжий; Ізидор Ліщинський, маршалок. Повідомляється, що мітінги будуть відбуватися так, як попередно, кождого місяця в трету неділю по першім. Слідуючий мітінг відбудеться дня 16. січня, в тім самім домі як попередно, то є в Укр. Домі, 121 Church St., о 2-ій годині пополудни. — Василь Скренчук, рек. секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 176, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 15-го січня, о годині 7.30 вечером, в льокали Укр. Гор. Клюбу, 618 W. Lackawanna Ave. Проситься всіх членів, щоби прибули на означений час. — Р. Рубльовський, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться 16. січня, в неділю. На мітінгу секретар і контрольори здадуть звіт за цілий рік. Хто ще не стоїть в нашім Тов., може вписатися на сім мітінгу, будесь принимати без оплати вступного. Буде вибір уряду. Кождий член обовязаний прийти, неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — О. Шараварко, предс.; О. Костюк, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що уряд на рік 1927 зістав вибраний як слідує: І. Заяць, предс.; С. Сідловський, заст.; М. Гуцайлюк, секр.; Н. Фартух, заст.; В. Ракочий, кас.; Д. Рудакевич, заст.; Іван Рудакевич, В. Климань і Ілія Завидюк, контр. комісія; Василь Гайдай і Никола Бобеляк, доз. хорих; Іван Гхорик, дверник; Олекса Попцк, заст.; Іван Вороняк, капітан; Іван Кривулино, хорунжий; В. Король, опікун дітий; П. Гробовинський, заст.

ДЕ ГАРКАВЕНКО БУДЕ БОРОТИСЬ.

В Джерзи Сити відбудеться боротяба в суботу, **15. січня**, в Вікторі Гол., ріг Гендерсон і Йорк ул. Гаркавенко буде боротися з Греком Демитралом. Виступати будуть і другі борці.

КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ

(Докінчення).

3) Як поступити з епископом?

До слова в тій справі голосилося так много делеґатів, що треба було радити з тиждень, щоби можна було висказати всім свої жалі і уваги.

Перший забрав слово п. Іван Сеньків з Ню Брітен, Конн., виказуючи неприхильне відношення епископа д-ра Богачевського до греко-кат. Церкви і байдуже трактовання українського питання взагалі. На думку делеґата було би найкраще, коли би епископ в як найкоротшім часі полишив Дієцезію і забрався з Америки.

Делеґат Омелян Мельник з Акрон, О., до висше сказаного долучив, чому епископ, будучи на евхаристичнім конґресі в Шикаго, не запротестував проти польського епископа, котрий говорив, що греко-католицька віра вже відограла свою ролю в історії католицтва?

Дальше слово забрав п. Ів. Ваверчак з Перт Амбой, Н. Дж., доказуючи, що коли епископ мовчанкою збув вислови польського епископа щодо гр.-кат. віри, а тим самим признавав слушність таким твердженням, то ми як вірні греко-католики, мусимо самі постояти за права нашої віри, а таких епископів, яких нам наслали, будемо старатись позбутися в найкоротшому часі.

Делеґат Ів. Фіра з Геркімер, Н. Й., погоджувався з передбесідниками і радив збойкотувати неприхильного самовладного епископа.

Внесення в тій справі поставив п. Павло Федорців, попер Ів. Фіра, щоби: а) Зірвати всякі зносини з теперішним епископом; б) не приймати від него жадних зарядженнь; в) не платити катедратика і других данин; і г) не попирати акції будови духовного семинара. Внесення принято одноголосно.

4) Справа участи вірних в адміністрації дієцезальним майном.

Слово в тій справі забирали п.п. Шанайда з Дітройт, Миш., Петро Липяк з Клівленд, О, і др., а всі заявлялися за участю вірних в адміністрації дієцезальним майном.

Формальне внесення поставив п. Ів. Кіналь з Мікіс Ракс, Па., попер п. Ів. Голда з Монт Кармел, Па., що дієцезія обовязана раз на рік складати публичний звіт зі всіх приходів і розходів, щоби вірні мали перегляд стану маеткового Дієцезії. Внесення принято одноголосно.

5) Інтерреґнум.

В тім місці виринуло питання, поставлене загалови делеґатів о. А. Улицьким, що робити і як поступати в часі інтерреґнум, то є в часі виповідження послуху теперішному епископови?

На це питання підносились всякі голоси, радикальні і уміркованi. Подавляюча більшість, руководячися розвагою і тактом, заявилась за льояльним відношенням до Римської Столиці і зазначила, що треба пробувати вичерпати всі можливі способи, щоби забезпечити належні нам права греко-катилицької віри.

Делеґат Іван Голда з Монт Кармел, Па., поставив внесення, попер п. Данило Бурдиґа з Ню Йорку, Н. Й., щоби до часу назначення нового епископа відноситись зі всіми спірними справами до Комітету, котрий має бути вибраний на сім Конґресі. Внесення принято одноголосно.

6) Справа парохіяльних шкіл.

Уділено слова п. Данилови Стецикови, котрий як не можкраще, змалював відносини в теперішних парохіяльних школах. Дуже доцільно вказав на недомагання тих шкіл, а заразом подав способи, як належить поступити, щоби ті недомагання усунути.

Добр. М. Коцюк з Филаделфії, Па., навів приміри, як учать нашу дітвору СС. Василіянки, доказуючи, що за пару літ ми з таких дітий хиба дочекаемося яничарів.

В тій справі забирали голос пп. Ів. Фіра, С. Костецький, Д. Бурдиґа, Федорців, В. Гришко, Ів. Ваверчак і др.

Делеґат Федорців поставив внесення, попер п. С. Костецький, щоби справу школи віддати комітетови, котрий би мав складатися зі священиків, учителів і компетентних одиниць. Внесення принято одноголосно.

На гали межи делеґатами появилась якась анонімна летючка. На ню звернув увагу предсідатель і заявив, що конґрес не має нічого спільного з тою летючкою ні з поглядами, які в тій летючці піднесено.

7) Назва Церкви.

Ця справа була так наболіла, що делеґати, на внесення п. Федорціва, без жадної дискусії приняли однодушно ухвалу, що церква має називатися „Українська греко-католицька".

8) Чартери.

В справі чартерования церковного майна забрав голос п. В. Гришко з Алентавн, Па. В своїй бесіді виказав промовець, що майно церковне враз з церквою повинно бути під контролею парохіян, бо по перше: воно є набуте за кервавицю громадян, а по друге, що не маючі хисту в веденню адміністрації парохи чи то навіть епископи, стають попросту колодами в зарядженню громадяньским добром.

В тій справі говорили пп. К. Кирчів, П. Дубовецький, В. Глива, Ів. Чепа, Ів. Ґінда і др.

П. Ів. Ваверчак поставив внесення, попер п. Пипюк, щоби чартери всіх церков були однакові у всіх стейтах. Заряд церковним майном має бути під контролею тростісів, яких більшість мають становити світські люди, вибрані на парохіяльних мітингах. Внесення принято одноголосно.

9) Як віднестись до священиків, котрі стоять з народом?

Це питання було предметом живої дискусії. Здавалось, що кождий з делеґатів є готовий за такого священика-героя наставити свою грудь. Полились щирі слова признання і після цего настрою є певність, що ці сердечні слова обернутьсяв діло. Всіх висловів і промов годі перевести на папір. Бо є чувства, котрих словами не вискажеш. Досить надмінити, що на внесення п. Пипюка, щоби таких священиків громадян, які стоять з народом, взяти в свою моральну і матеріяльну оборону, понеслась на гали буря оплесків, а на знак пошани для таких священиків присутні повстали з місць. Так принято внесення.

10) Оборона дякоучителів.

Внесення п. М. Царика, поперте Іваном Ґіндою, щоби дякоучителів, прихильних народови і відданих українській справі, народ також взяв у свою оборону перед напастями і переслідуваннями зі сторони епископа, чи пароха, принято одноголосно.

Відтак слідувало відчитання резолюцій, котрі принято одноголосно, а які були вже оголошені в „Свободі".

Відчитано дальші телеґрами і привіти.

Хтось з делеґатів мимоходом порушив справу монархістичного часопису „Січ", обговорюючи ті пашквілі, які в ньому знаходять місце.

В тій справі делеґати рішили, щоби не тратити часу на пусте, перейти над цею справою до дневного порядку.

11) Справа конкордату і целібату.

Слово забрав п. Шанайде, взиваючи американських Українців до протесту проти насильства, яке пливе на український нарід з боку польсько-римського конкордату та проти насильного накидування українському духовенству целібату. Внесення попер п. Пипюк, котре принято однодушно.

На покриття видатків Конґресу ухвалено, що кожда заступлена парохія на Конґресі має вложити жертву по 5 долярів. Зібрано 284 доляри.

Дальше приступлено до виборів комітету, котрий мав би повести дальше розпочате діло. До комітету увійшли: пп. Т. Грицей, І. Ваверчак, М. Дармограй, М. Коцюк, М. Біян, І. Иванишин і Г. Пипюк.

Для добра загального п. С. Слободян поставив внесення, щоби на будуче всі концерти, представлення і другі підприємства з боку греко-католицьких парохій оголошувати під українським іменем.

По відмовленню молитви і відспіванню національних гимнів наради замкнено о годині 8.30 вечер.

Осип Логин, секретар.

ФРАҐМЕНТИ.

Нам містики не треба —
Реалісти ми.
Вкраїнськими кістьми
Не будувати-мемо башти в небо.

* *

Ми не будем воювати за Славян,
Нам моря всеславянського не треба,
Нам Україна й то для себе,
А небо лишимо для Росіян.

* *

Ви Третій Рим? Чудово.
Народ московський Богоносці?
Ми вас не пустимо у гості,
Бо нам потрібно все здорове.

* *

Вітер, вітер,
Бачиш, збите
Жито?
Тут проходили
Полки
Козаки.

* *

Вітер, бачиш,
Жінка
Плаче?
Розпитай:
Чом той відчай,
Привітай.

* *

Бачу ниви —
То не диво,
Бачу горе,
Що всіх боре.
У глибоких у лісах,
У безоднях, у ярах
Заховаю,
Заспокою
Горе те, а вже зимою
Отте лихо розкидаю,
Щоб було
Ще більш відчаю.

Василь Бобрів.

Ню Йорк.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви, переслані на край до Обеднання в місяцю грудни 1926.)

1. **Філаделфія, Па.** д. Михайло Дармограй переслав збірку від Тов. Івана Франка, від. У. Н. С., на памятник І. Франка $216.44
2. **Філаделфія, Па.** Комітет Уряджения Свята 1-го листопада переслав збірку на Інвалідів (збірка на концерті) 176.16
3. **Філаделфія, Па.** Бр. св. Йосафата, від. Провидіння, жертва на Інвалідів, передав п. М. Дармограй 50.00
4. **Істон, Па.** д. Василь Дроботій переслав на Інвалідів 1.00
5. **Оборн, Н. Й.** д. Григорій Каганяк переслав від Укр. Громади з концерту $35.55, а з панахиди $56.70, а то на Інвалідів $46, Політичних Вязнів $23.25, а на Рідну Школу $23. Разом 92.25
6. **Маттітук, Н. Й.** д. Іван Самотіс переслав на Рідну Школу ... 3.00 (Зложили по $1: Т. Напроцький, Мих. Терешко і Зах. Пастернак).
7. **Вілтон, Н. Дак.** д. Н. Янів переслав збірку від Укр. Католицької Парохії на Інвалідів 8.12
8. **Бейон, Н. Дж.** д. Іван Довгань переслав збірку, котру зібрав на хрестинах в Ровей, Н. Дж., для Сиріт в краю 8.00
9. **Вілмінгтон, Дел.** д. Михайло Біян переслав збірку з панахиди 1-го листопада для Інвалідів ...12.05
10. **Пітсфілд, Масс.** д. П. Шульган переслав збірку, зібрану на весілю у пп. Йосифа Дзібук і Марії Гарбул, на Сироти в краю ... 8.25
11. **Вілліям Пенн, Па.** Збірка на Сироти на хрестинах в п. Петра Рудого, передав С. Ядловський 17.75
12. **Шікаго, Ілл.** д. Іванна Подола переслала збірку на „Просвіту", зібрану в домі п. Петра Баса з нагоди імянин його сина Михайла. Зібрав п. Михайло Чуба. Зложили: Михайло Заяць $10; Петро Бас $5; по $2: Михайло Чуба, пп. О. Грицишин і Іван Дмитрусь; по $1: Павло Гурейко. Антін Якубовський, Семеон Боянківський, Павло Гринишин, Стефан Паращук, Олекса Максимович і Йосиф Козак; Стеафн Заячковський 50 ц. 28.50
13. **Котсвіл, Па.** д. Петро Мартинюк переслав збірку з панахиди на Інвалідів. Жертвували по $5: Впреп. о. Стефан Побуцький і Тимко Бринґелевич; по $1: Михайло Пик, Петро Мартинюк, Николай Левкович, Андрій Грицький, Йосиф Кошовський, Теодор Хоміцький, Дмитро Слободзян, Петро Мудрий, Яків Ковальський, Юрко Ченгер, Стефан Бортник, Н. Фінович, Николай Федоришин, Панько Турчин, Николай Данкевич, Іван Іванішів, Войтко Струш, Михайло Маскула, Дмитро Лаврінець, Стефан Поперечний, Павло Галан, Василь Чернецький, Йосиф Казюта, Петро Шеремета, Григорій Пахольчишин, Олекса Білинський і Мих. Сушинський та дрібні датки в сумі $6.25. Разом 43.25
14. **Джерзи Сіті, Н. Дж.** д. Николай Пігура переслав збірку на Інвалідів ....32.00 (Зложили по 50 ц.: Василь Гіль, Олекса Яцків, Василь Жарський, Іван Бобовник, Михайло Баран, Юрій Гук, Семко Сайчук, Семко Гук, Михаїл Турчинський, Григ. Гуменюк, Йосиф Жарський, Семко Мисак, Николай Пігура, Антін Тенюх, Роман Булик, Григорій Дячик, Михаїл Салюк, Іван Грубець, Онуфрій Колісник, Роман Струк, Іван Пігорецький, Іван Васко, Петро Світніцький, Евдоким Баран, Николай Заяць, Григорій Шемлій, Йосиф Салюк, Андрій Бусько, Ізидор Василюк, Ст. Кот, Іван Миць, Йосиф Кірат, Доцька Захарейчук, Юлія Пігура, Талька Ктачковек, Стефан Греца, Антін Ярош, Мазур Андрій, Андрій Корнило, Павло Грабар, Андрій Кірат, Николай Леуш, Яков Осміловський, Максим Стегніцький, Михайло Косоноцький, Стефан Кіцей, Левко Кулич, Яків Сай, Василь Микитка, Андрій Сайчук, Дацько Дорош, Левко Панас, Іван Station Станіславишин, Семко Гриник, Йосиф Лоєвич, Василь Маланяк, Іван Потонік, Василь Гоїк, Петро Магура, Семко Ленчук, Іван Жарський, Андрій Лютий, Левко Дума і по 25 ц.: Андрій Борак і Василь Гаврилюк.
15. **Філаделфія, Па.** Тов. Укр. Молоді зложило на Інвалідів і Просвіту 20.00
16. **Акрон, О.** д. Омелян Мельник переслав збірку від Церковного Комітету на памятник Франка і Інвалідів 41.50
17. **Амстердам, Н. Й.** д. Никола Косован переслав збірку з Свята 1-го паодлиста на Сироти в краю $17, а на Вязнів і Інвалідів $11.50. Разом 28.50
18. **Ансонія, Конн.** д. О. Мерещак переслав збірку від п. Анастазії Бундзяк з Ню Гейвен на виданнє творів Ів. Франка 10.00
19. **Гемтремк, Міш.** д. Р. М. Дмитрів переслав збірку від Укр. Народної Школи на Інвалідів, зложили дрібні датки слідуючі діти: Софія Марцинюк, Марія Мотраль, Евгенія Бемдина, Стефан Музичка, Анастазія Патра, Анна Сосновська, Елисавета Сосновська, Наталія Чарнецька, Емілія Чарнецька, Петро Михальчук, Стася Горішна, Оля Перон, Кася Сіґда, Оля Сіґда, Марія Діжмарук, Гриць Музичка, Микола Музичка, Іван Сіґда, Іван Андрушко і Оля Андрушко, разом 4.00
20. **Вотербури, Конн.** дд. Дмитро Демянович і Михайло Повелчак зложили по $10 на Інвалідів 20.00
21. **Когус, Н. Й.** д. Данило Зальопаний переслав збірку з концерту 1-го падолиста на ріжні цили 83.22
22. **Брістол, Конн.** д. Іван Прухницький переслав збірку, зібрану на хрестинах у Івана і Анни Бугрин на Інвалідів .... 7.75 (Зложили по $1: І. Бугрин і І. Прухницький; по 50 ц. О. Кагатін, І. Сенцо, Т. Кінаш, М. Зазуляк, Ева Кагатін, Т. Гарасим, А. Гупчик, К. Кінаш; по 25 ц.: І. Ґерент, М. Гупчик, Стефан Кінаш, Іван, Анна, Марія і Катерина Кінаші).
23. **Росфорд, О.** д. Леон Бобак переслав збірку з панахиди на Інвалідів 6.00
24. **Бофало, Н. Й. д.** І. Сидорович переслав збірку з панахиди $31.34, з концерту $88.35, вступне $24.56, разом $144.25, котрі є призначені: $50 Інвалідам, $50 Сиротам і $44.25 на Рідну Школу ...144.25
25. **Олієн, Н. Й.** д. Г. Підскальний переслав збірку на Памятник Франка і Школу .... 5.50 (Зложили по $1: І. Базів і Г. Підскальний; по 50 ц.: Д. Мішанець, Н. Волошин, М. Леськів, С. Ніцан, М. Кривий, П. Мухалюк, М. Самоpанде).
26. **Вілкс Барре, Па.** пп. Семен Шопяк і Мих. Качмарський переслали збірку з панахиди на Інвалідів 40.14
27. **Савт Плейнфілд, Н. Дж.** д. Семен Цап переслав збірку від Тов. Просвіта, від. 312 У. Н. С. на слідуючі цили: на інвалідів $13, на боевий фонд $13, Рідну Школу $13 і на памятник Франка $5, ...44.00
28. **Кортіс Бей, Мд.** д. Петро Семенків переслав збірку на гали підчас Свята в честь памяти Івана Франка, на гали $26.54, від. 81 У. Н. С. $15, від. 55 $10, від. 148 $10, від 81 Провидіння $5, п. П. Кульчицький $5. Разом $71.54. По струченню видатків переслав на Рідну Школу $10, Сироти $10, Інвалідам $10, Памятник Франка $17 ..47.00
29. **Кемпбел, О.** д. Дмитро Стецків переслав збірку на Рідну Школу .... 4.00 (Зложили: по $1: Федор Кузенко і Д. Стецків; по 50 ц.: Ст. Гринечко, Кость Вітишин, Николай Наповський і Мих. Ткачишин).
30. **Шікаго, Ілл.** д. Т. Янсевич переслав збірку з церкви на Інвалідів 12.25
31. **Істон, Па.** д. Василь Дроботій переслав від себе $2 на Просвіту, а від жени Анастазії і синів Стефана і Володимира по $1, разом 6.00
32. **Ґластонбури, Конн.** д. Семен Кунікевич переслав збірку від У. Громади на Інвалідів 7.37
33. **Бейон, Н. Дж.** Впреп. о. Іван Захарко переслав збірку на Інвалідів 7.46
34. **Шамокін, Па.** д. Володимир Глова переслав збірку з панахиди на Інвалідів $34.06. Крім того зложили: Володимир Глова $1, Вас. Чарнега і Н. Дрозляк по 50 цнт. Разом 36.06
35. **Вунсакет, Р. Ай.** З листопадового концерту на Інвалідів і вдови по полеглих 100.00
36. **Картерет, Н. Дж.** На старий край з панахиди за героїв в укр. кат. церкві 14.30
37. **Трой, Н. Й.** На Інвалідів з листопадового свята 33.52
38. **Джоліет, Ілл.** д. Осип Кочан на Просвіту $25 дар від члена добродія і $5 на Укр. Нац. Музей ..30.00
39. **Джерзи Сіті, Н. Дж.** д. Назар І. Клапач на памятник Івана Франка 1.00
40. **Акрон, О.** д. Еміль Мельник переслав збірку з Громади на Інвалідів 27.15
41. **Ню Йорк, Н. Й.** д. П. Ординський переслав на оборону Петлюри 10.00
42. **Росфорд, О.** д. Дмитро Бобак зложив на податок, — переслав Олекса Невойда 75
43. **Централія, Па.** д. Іван Чепа переслав збірку з церкви $10 на Інвалідів, $10 на Сироти повоєнні і $10 на Рідну Школу 30.00
44. **Мекаду, Па.** Впреп. о. Йосиф Ганяк переслав збірку з церкви і від Бр. св. Духа на Інвалідів і Вязнів 36.00
45. **Мекаду, Па.** Укр. Клюб Молодіжи зложив на Інвалідів і Вязнів (збірку переслав Впреп. о. Й. Ганяк) 10.00
46. **Елмайра, Н. Й.** д. Григорій Левуш переслав збірку на Інвалідів .... 4.20 (Зложили: Дм. Бабій $1.50, Мелянія Осташевська $1.50 і Григорій Левуш $1.20.)
47. **Джерзи Сіті, Н. Дж.** д. Кирило Піддубчишин переслав збірку на Народний Податок, зложили по $3: К. Піддубчишин, Н. Бурак, Н. Білик, В. Гаєвий, М. Гаєва і Л. Малейко 18.00
48. **Ню Йорк, Н. Й.** Проф. Григорій Тучапський зложив на фонд Петлюри 10.00
49. **Блейерсвіл, Па.** д. Василь Мацкевич зложив на Просвіту .. 2.00
50. **Трентон, Н. Дж.** д. М. Скоропад переслав збірку від Тов. Запорожська Січ на Інвалідів ...10.00
51. **Олієн, Н. Й.** Гавриїл Підскальний переслав від Тов. Зап. Січ на Просвіту $5, від себе $2, а на податок зложили І. Лущишин 50 ц. і Н. Н. 25 ц. Разом 7.75
52. **В. Істон, Па.** д. Микола Підгайний переслав збірку на Інвалідів і памятник Франка ....34.73 (Зложили на Інвалідів: Филимон Сагатий $5; по $1: Микола Підгайний, Мих. Колодруб, Вас. Боднарський; на памятник Франка зложили: Филимон Сагатий $3; по $1: Микола Підгайний, Ст. Терлецький, Іван Дешевський, Теодор Харко, А. Василик, Д. Кручовий, М. Колодруб, І. Вересюк, З. Загачевський, І. Милимук, В. Дроботій, Л. Мамрич, В. Гудз, Т. Кульчицький, В. Беднарський).
53. **Джерзи Сіті, Н. Дж.** Замісць святочних желань на Рідну Школу зложили ....21.00 (о. В. Сполітакевич $3, по $2; о. М. Кінаш і др. Л. Мищуга; по $1: С. Ядловський, С. Дембіцький, О. Ревюк, Марія Левчик, Ольга Милянович, Роман Слободян, Іван Каштанюк, Антін Онисик, Н. Маційовський, Й. Сілецький, В. Кушнір, І. Левицький, В. Кедровський і О. Стеткевич).
54. **Філаделфія, Па.** Бр. св. Володимира зложило на Просвіту .. 2.50
55. **Трентон, Н. Дж.** Жертва на Інвалідів від Укр. Православної Громади ....27.25 (Зложили: Василь Гасій $2; по $1: о. В. Новосад, Іван Мороско, Тимко Мазовіта, Василь Савран, Матвій Скоропад і Лука Заблоцький; дрібні жертви $18.25).

Разом зібрано на Рідний Край через Обеднаннє в місяцю грудни $1701.92.

Старенький добродій, який вже довго лічився у ріжних лікарів, приходить до молодого лікаря, якого поручили йому знакомі та розповідає йому дуже широко, що йому бракує. Лікар є иншої думки. На те старенький пацієнт каже обурений: „Не візьміть мені того за зле, але я вважаю це нечуваним, щоби такий молодий лікар як ви був иншої думки від такоо старого і досвідченого пацієнта як я.

—o—

— Моя дорогенька, — каже чоловік до жінки солодким голосом — один дуже славний лікар сказав, що жінки потребують більше спати як мужчини.

— Чому тобі прийшло це на

—o—

Лікар саме поклався спати, аж тут уже розбудив його телефон із першої дрімки. Лікар прискочив до телефону. Схвильований жіночий голос каже йому, що трилітний синок проковтнув доляра, тому просить, щоби лікар негайно прийшов. Зітхнув лікар, зодягнувся і вибрався по вказаній адресі. Мати малого збиточника відчинила лікареві, але вже ні трохи не схвильована тай каже:

— Ай, прикро мені, пане доктор, ви вже могли і не приходити. Дитина не зіла доляра, лише цента. Доляр найшовся під канапою.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".